

i forhold til de faktiske forhold, er vildledende eller uklare. I to sager undersøgt af folketingsudvalg (Ambi-sagen og Spar Nord-sagen) tages afstand fra, at Folketinget blot kan stille supplerende spørgsmål ved utilfredsstillende svar, og at upræcise spørgsmål skulle legitimere tilsvarende upræcise svar.

Diskussion om dækkende svar går i øvrigt igen i de fleste vestlige demokratier, jf. det i note 1 nævnte værk, hvor det anføres, at det i mange lande er almindelig praksis, at ministrene ikke giver adækvate eller fuldstændige svar, og hvor forfatterne undrer sig over, at dette accepteres.

2. Krav til folketingsspørgsmål

Den konstante stigning i antal spørgsmål har jævnligt givet anledning til overvejelser om begrænsninger, oftest ud fra en forudsætning om, at et færre antal spørgsmål måtte kunne medføre bedre svar.

I 1996 overvejede Præsidiets en opstramning af praksis med hensyn til adgangen til at stille spørgsmål. Præsidiets fandt det dog ikke hensigtsmæssigt at indføre faste regler, men henstillede at man i grupperne og udvalgene drøftede, hvorledes man mest hensigtsmæssigt kunne praktisere en større selvjustits. Formanden (Erling Olsen) skrev i den forbindelse i et brev til Folketingets medlemmer, at Præsidiets havde fundet, at der var sket en så markant stigning i antallet af § 20- spørgsmål og udvalgsspørgsmål på alm. del, at der var behov for en opstramning af praksis. Brevet indeholdt derfor en henstilling om at

- undgå, at spørgsmål om lov- og beslutningsforslag, der behandles i udvalgene, stilles som § 20- spørgsmål,
- undgå, at der stilles spørgsmål som 20-spørgsmål, hvor det er klart, at svaret ikke vil kunne holde sig indenfor de begrænsninger, der gælder for svarene på disse spørgsmål,
- undgå, at der stilles en vifte af spørgsmål om samme emne med kun begrænset variation i formuleringen, hvor det på trods af opsplitningen af spørgsmålene må forudses, at de vil blive besvaret under et eller med henvisning til besvarelsen af et enkelt, og at
- undgå, at der anvendes nye spørgsmål som rykkere for tidligere spørgsmål.

Herudover burde indgå i medlemmernes overvejelser, om det i konkrete tilfælde er muligt at

undgå at stille spørgsmål om faktuelle forhold, der lige så godt og eventuelt hurtigere kan besvares af medarbejdere i Folketinget (udvalgssekretærer, Folketingets Bibliotek, Lovsekretariatet, EU-oplysningen, medlemssekretærer eller ansatte i gruppesekretariater).

Lovsekretariatet vurderer, om et spørgsmål falder inden for rammerne af et § 20-spørgsmål, og reagerer om nødvendigt herpå over for medlemmerne/medlemssekretæren. Eksempler herpå er nærmere beskrevet i »Håndbog i folketingsarbejdet«, 2005, s. 95 f.

I forbindelse med forretningsordensændringen i 1998 blev der givet mulighed for at sætte frist for besvarelse af udvalgsspørgsmål, og i 2003 blev der givet mulighed for at sætte spørgers navn på udvalgsspørgsmål. Det overvejes endvidere at forene udvalgsspørgsmål på alm. del og § 20-spørgsmål, men det blev opgivet med henvisning til medlemmernes behov for at kunne udfolde sig på tværs af udvalgsposter og ordførerskaber.

3. Reaktionsmuligheder over for utilfredsstillende svar

Der har såvel under den nuværende som under tidligere regeringer været klaget til Præsidiets over ministerbesvarelser, men det har løbende været Præsidiets holdning ikke at gå ind i en konkret vurdering af ministrenes besvarelser. Det anses for at være et politisk spørgsmål, som må forfølges politisk i de tilfælde, hvor folketingsmedlemmer finder besvarelser utilfredsstillende.

Folketingsmedlemmet og -udvalget kan i sådanne tilfælde vælge at stille opfølgende spørgsmål, herunder kalde den ansvarlige minister i samråd i udvalget eller – hvis der er flertal herfor – vælge at gøre et politisk ansvar gældende, i sin yderste konsekvens ved, at Folketinget vedtager et mistillidsvotum.

Til sammenligning kan oplyses, at i Sverige, Finland og Island henvises medlemmet også til selv at forfølge sagen med opfølgende spørgsmål, kritik i salen og gennem medier. Ingen steder påtager Præsidiets/formanden eller en uvildig klageinstans sig at vurdere svarenes rimelighed. Det samme gør sig gældende i Norge, hvor der er foretaget flere udredninger om regeringens oplysningspligt over for Stortinget, herunder en udredning til Stortingets præsidentskab fra 2002